

**ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**

**Digital era skills of school administrators in the Thung Fon group under
the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area 3**

กฤตติดา ศรีภูวงษ์^{1*}, กิจพิณัฐ อุสาโห²
Krittida Sriphoo Wong^{1*}, Kitpinit Usaho²

^{1,2} หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

^{1,2} Master of Education Program in Educational Administration, Ratchathani University, Udon Thani Campus

Corresponding author's e-mail: momeejil@gmail.com^{1}, kitpinit@gmail.com²

Received: May 04, 2025

Revised: May 18, 2025

Accepted: May 20, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เก็บข้อมูลจากครูผู้สอน 108 คนใน 13 โรงเรียน ด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผ่าน Google Form ได้รับตอบกลับ 98 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.74 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนงาน ร่วมกับผู้ร่วมงานโดยมีเป้าหมายทิศทางเดียวกัน รองลงมา คือ การกระตุ้นให้บุคลากรทำงานเต็มศักยภาพและการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำองค์ความรู้ทางการบริหารมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สำหรับแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่สำคัญ ประกอบด้วย การบูรณาการองค์ความรู้ และติดตามวัดผลการบริหาร เพื่อประยุกต์ใช้กับบริบทของสถานศึกษา การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร และใช้หลักจิตวิทยาในการบริหารจัดการบุคลากร การพัฒนาระบบสารสนเทศที่ทันสมัย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นดิจิทัล

คำสำคัญ: ทักษะยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, แนวทางการพัฒนา

Abstract

This research aimed to study the level and development approaches for digital-era school administrators' skills in the Thung Fon group under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3. Data was collected from 108 teachers across 13 schools using questionnaires and interviews via Google Form, with 98 responses received of 90.74%. The findings revealed that the overall skill level of digital-era school administrators in the Thung Fon group was high. The highest-rated skill was collaborative planning with staff toward common goals, followed by motivating personnel to work at full capacity and recognizing individual differences. The lowest-rated skill was applying administrative knowledge appropriately to various situations. Key development approaches for digital-era school administrators' skills include integrating knowledge and following administrative innovations to apply within the school context, creating a friendly working atmosphere and using psychological principles in personnel management, developing modern information systems, promoting digital technology in teaching and learning, and creating administrative innovations to develop the organization toward digital transformation.

Keywords: digital era skills, school administrator, development approach

ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน และเป็นโจทย์สำคัญสำหรับในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาภาครัฐ เอกชน มองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้น จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการการศึกษาที่ดี เพราะการก้าวเดินช้าจะทำให้เสียโอกาสอีกมากมาย การจัดการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญที่มีความจำเป็นต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงนั้น และการจัดการศึกษาต้องเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงนั้นด้วย (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561)

การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ ความสำเร็จของการจัดการศึกษาล้วนเกิดขึ้นที่สถานศึกษาเกิดจากความร่วมมือของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งบุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จเหล่านี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาที่จะบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพดังกล่าว ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะที่ดี มีการวางแผนที่ดี กำหนดทิศทางล่วงหน้าในการดำเนินงาน พัฒนาไปในแนวทางใด วางแผนและบริหารงานทางด้านการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน พัฒนาศักยภาพของบุคคล ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สิ่งเหล่านี้เรียกว่า ทักษะหรือความสามารถในการบริหารของผู้บริหาร ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ (สัตตบุษย์ โพธิ์รุท, 2564) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะการบริหารเพื่อบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (อาริสา ดวงเนตร, 2564)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ อาทิ มีวิสัยทัศน์

และมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ อันจะนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะทักษะผู้บริหารนั้นเป็นการใช้ความสามารถของบุคคลเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นทักษะด้านดิจิทัลเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารการศึกษายุคดิจิทัล เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุชาติ ธาดาธำรงเวช, 2555)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562 และกฎกระทรวง แบ่งงานราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2562 ให้เป็นหน่วยงานหลัก ที่มีภารกิจสำคัญในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อสิทธิโอกาสในการได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของผู้เรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และต่อมาในปี พ.ศ. 2560 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายได้กำหนดนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี เป็นการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการดำเนินงานที่ผ่านมาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ปัญหาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล คือ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการสื่อสารที่ดี ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล และทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในหลายด้าน อาทิ การบริหารจัดการสถานศึกษายังขาดประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดคุณภาพและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการทำงาน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ขาดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตนเอง ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จึงได้มีการจัดทำแผนและดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับยุคดิจิทัล เปลี่ยนโฉมบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ ยกกระดับทักษะการบริหารจัดการสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3, 2566)

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ว่ามีระดับทักษะการบริหารงานในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำผลการวิจัยด้านทักษะการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากร พัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

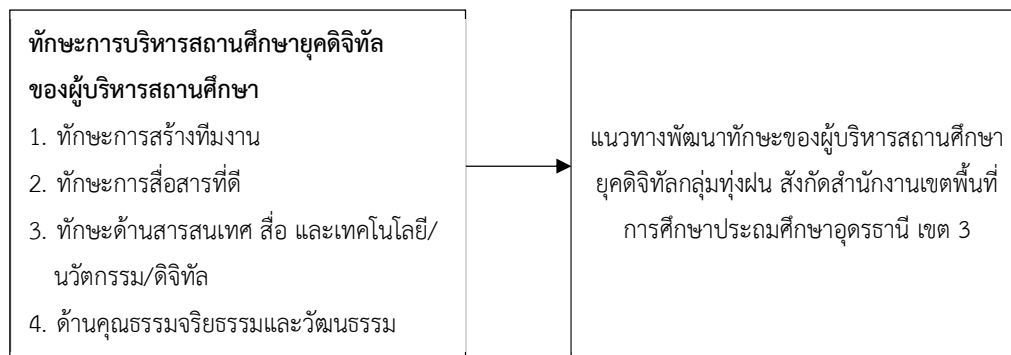
การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล มีการศึกษาในหลายมิติที่สำคัญ โดยสุภวัช เชาวันเกษม และคณะ (2563) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของนักเรียนและการเรียนรู้ การปรับวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม การสร้างโอกาสการประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ และการสื่อสาร ในขณะที่อารีย์ น้ำใจดี และพิชญานา ยืนยาว (2562) นำเสนอหลักคิดในการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรยุคดิจิทัลว่าผู้บริหารต้องคำนึงถึง 3 ด้านสำคัญ คือ ด้านกลยุทธ์ที่ต้องสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถของบุคลากรที่ต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยี ความสามารถในการคิดเชิงออกแบบ และการทำงานแบบยืดหยุ่น รวมถึงด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ต้องมีความพร้อมในการปรับตัวและความไว้วางใจต่อการเปลี่ยนแปลง กวินท์ บินสะอาด (2564) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นแตกต่างกันตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงาน แต่ไม่แตกต่างตามขนาดของสถานศึกษา และได้เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลผ่านการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารด้านเจตคติและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การปลูกฝังบรรทัดฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกัน และการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัลในสถานศึกษา ส่วนกมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม 5 ประการ ได้แก่ ทักษะการใส่ใจในรายละเอียด ทักษะการจินตนาการและถ่ายทอดจินตนาการ ทักษะการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ทักษะการร่วมมือในการสืบค้น และทักษะการสร้างแบบจำลองทางความคิดหรือนวัตกรรม พร้อมทั้งต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า (2564) กล่าวว่า สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง แต่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และได้เสนอแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ผ่านการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านการจัดอบรมเสริมสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสอน ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านการให้ขวัญกำลังใจและมอบรางวัลความสำเร็จ ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจผ่านการกำหนดนโยบายการใช้ ICT ในการจัดการเรียนรู้ และทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีผ่านการจัดประกวดนวัตกรรมการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุป การทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีและทักษะด้านการบริหารจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล และสามารถสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล กลุ่มทุน ผ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ได้จากศึกษาแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560) มี 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการสร้างทีมงาน 2) ทักษะการสื่อสารที่ดี 3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล และ 4) ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม มากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการไปตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูสถานศึกษากลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 141 คน จำแนกเป็น ครูไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 74 คน ครูชำนาญการ จำนวน 46 คน และครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 21 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสถานศึกษากลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 108 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Mogan (1970) ได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำแนกตามตำแหน่งครู ดังนี้ ครูไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 56 คน ครูชำนาญการ จำนวน 36 คน และครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 16 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) กำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยนำผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ไปสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อหาแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ศึกษาหลักการและทฤษฎีจากหนังสือ เอกสาร ตำราต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สร้างแบบสอบถามโดยพัฒนาแบบสอบถาม มาจากงานวิจัยของกมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564) เรื่อง ทักษะและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) นำแบบสอบถามที่พัฒนาเสร็จแล้วไปนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนตรวจสอบเนื้อหาให้ครอบคลุม ทั้งนี้ เพื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นและให้คะแนนตามสูตรดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67-1.00

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหา ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวม (item total correlation) แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

6) ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์อีกครั้ง

7) จัดทำแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google form เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัล กลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและ ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2) ขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งลิงก์ของ Google form ไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไลน์ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้รับตอบกลับ 98 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.74 วิเคราะห์และนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงวุฒิ 3 คน เพื่อขอทราบแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage)

2) วิเคราะห์ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ซึ่งคำถามจะเป็นสถานการณ์ทั่วไป และสถานการณ์ในสถานศึกษาให้ ครูเลือกตอบตามความคิดเห็นในข้อคำถาม โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3) วิเคราะห์แบบสอบถามรายข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จแล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลการวิเคราะห์มาแปลผล ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) จากผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ได้ผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยภาพรวม

ด้าน	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ทักษะการสร้างทีมงาน	4.19	0.43	มาก
2	ทักษะการสื่อสาร	4.11	0.62	มาก
3	ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล	4.30	0.54	มาก
4	ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม	3.93	0.52	มาก
	ภาพรวม	4.13	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ทักษะการสร้างทีมงาน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.43) และทักษะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.52)

ตาราง 2 ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ทักษะการสร้างทีมงาน

ข้อ	ทักษะการสร้างทีมงานของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน และให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.19	0.33	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศของการปฏิบัติงานให้เป็นไปในลักษณะการสร้างขวัญ กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน และมีอิสระที่จะแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	4.20	0.48	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนงานร่วมกัน มีเป้าหมายทิศทางเดียวกันในการปฏิบัติงาน	4.25	0.47	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับและเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.21	0.46	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานให้ตรงกับ ความถนัดของผู้ร่วมงานแต่ละคน	4.15	0.39	มาก
6.	ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ทำงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ	4.22	0.44	มาก
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ.	4.11	0.43	มาก
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ทางการบริหารมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์	4.09	0.47	มาก
9.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้	4.17	0.45	มาก
10.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายในการ บริหารงานได้อย่างชัดเจน	4.18	0.48	มาก
11.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ	4.16	0.49	มาก
ภาพรวม		4.18	0.44	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับทักษะการสร้างทีมงานของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัว ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.44) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนงานร่วมกับผู้ร่วมงาน มีเป้าหมายทิศทางเดียวกันในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ทำงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.44) และผู้บริหารสถานศึกษายอมรับและเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.46) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ ทางการบริหารมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.47)

ตารางที่ 3 ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านทักษะการสื่อสาร

ข้อ	ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้วิจารณ์ในการไตร่ตรองถึงความถูกต้อง และน่าเชื่อถือของข่าวสาร	4.05	0.57	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเจรจาต่อรองโน้มน้าวเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.09	0.63	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูลความรู้ได้เป็นอย่างดี	4.08	0.62	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการสื่อสารที่ทำให้ ผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความรับรู้ ร่วมกัน และมีปฏิกิริยาตอบสนอง ต่อกันทำให้เกิดความร่วมมือในสถานศึกษา	4.06	0.60	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความชัดเจนในคำสั่งมอบหมายงานผู้ใต้บังคับบัญชา	4.07	0.61	มาก
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.12	0.59	มาก
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการความรู้สู่ความคิดเห็นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน	4.00	0.62	มาก
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้เป็นอย่างดี	4.01	0.60	มาก
9.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถรับรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว	4.05	0.57	มาก
10.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี	4.09	0.69	มาก
11.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อการทำงาน ร่วมกันเป็นทีมได้เป็นอย่างดี	4.08	0.62	มาก
ภาพรวม		4.06	0.61	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.61) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเจรจาต่อรองโน้มน้าวเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.63) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการความรู้สู่ความคิดเห็นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 4 ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล

ข้อ	ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถพื้นฐาน ในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.20	0.56	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ และศึกษาเกี่ยวกับระบบทาง เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลใหม่อยู่เสมอ	4.33	0.52	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ได้อย่างคล่องแคล่ว	4.25	0.50	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	4.26	0.51	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล/นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.24	0.49	มาก
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล/นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.27	0.50	มาก
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้สถานศึกษามีเว็บไซต์ ได้มีโซเชียลมีเดีย ในการติดต่อสื่อสารเพื่อความสะดวกรวดเร็ว	4.20	0.51	มาก
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสื่อสารเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	4.22	0.53	มาก
9.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำกระบวนการสารสนเทศ สื่อ และ เทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัลมาพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยและมี ประสิทธิภาพ	4.19	0.57	มาก
10.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับตัวให้ทันสมัยกับเทคโนโลยี	4.21	0.56	มาก
ภาพรวม		4.24	0.53	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.53) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ และศึกษาเกี่ยวกับระบบทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลใหม่อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล/นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.50) และผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.51) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำกระบวนการสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัลมาพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.57)

ตารางที่ 5 ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม

ข้อ	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป	3.66	0.51	มาก
2.	ผู้บริหารตัดสินใจภายใต้กรอบความคิดทาง คุณธรรม จริยธรรม	3.75	0.45	มาก
3.	ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรม สถานศึกษาที่ดี	4.08	0.47	มาก
4.	ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา ใจ	3.89	0.52	มาก
5.	ผู้บริหารมีการพัฒนาความเป็นผู้นำด้าน คุณธรรม จริยธรรม	3.76	0.55	มาก
6.	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง ยึดระบบคุณธรรมเป็น ที่ตั้ง โปร่งใส ยุติธรรมซื่อสัตย์	3.88	0.48	มาก
7.	ผู้บริหารเป็นผู้มีวินัย ซื่อสัตย์ และรักษาสัจจะ	4.09	0.51	มาก
8.	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ	3.77	0.45	มาก
9.	ผู้บริหารปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม คำสอนของหลักศาสนา	4.03	0.47	มาก
10.	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเอง เพื่อให้เป็นผู้มีสติปัญญา มีความรอบรู้ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง และเหมาะสม	3.89	0.51	มาก
ภาพรวม		3.88	0.50	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.50) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีวินัย ซื่อสัตย์ และรักษาสัจจะ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมสถานศึกษาที่ดี ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.47) และผู้บริหารปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม คำสอนของหลักศาสนา ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.51)

แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ดังนี้

1. ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารที่ดีต้องยึดหลักการครองตน ครองคน และครองงาน โดยเป็นผู้มีคุณธรรม เมตตายุติธรรม และมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

2. ทักษะการสร้างทีมงาน แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวิเคราะห์บริบท บูรณาการองค์ความรู้ และติดตามวัดกรรมการบริหาร เพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ทักษะการสื่อสาร แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้รับฟังความคิดเห็น สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร และใช้หลักจิตวิทยาในการบริหารจัดการความรู้และความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน

4. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาระบบสารสนเทศที่ทันสมัย

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นดิจิทัล

การอภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อยกระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกลุ่มทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จากระดับมากไปสู่ระดับมากที่สุด มีแนวทางดำเนินการโดยจัดโปรแกรมพัฒนาผู้บริหารเฉพาะทางที่เน้นทักษะดิจิทัลขั้นสูงสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ทุ่งฝน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านดิจิทัล (digital PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี จัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) ที่ตอบสนองจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของผู้บริหารแต่ละคน ส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานศึกษาต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ พัฒนาระบบพี่เลี้ยงและโค้ชโดยจับคู่ผู้บริหารที่มีทักษะดิจิทัลสูงกับผู้ที่ต้องการพัฒนาจัดสรรทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ทันสมัยเพียงพอ สร้างแรงจูงใจและยกย่องเชิดชูผู้บริหารที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาการศึกษาค้นคว้าได้โดดเด่นจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการศึกษาในระดับเขตพื้นที่บูรณาการทักษะดิจิทัลเข้ากับการประเมินผลการปฏิบัติงานและส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาความเชี่ยวชาญต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินการทั้งหมดนี้ควรทำอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้บริหารพัฒนาทักษะดิจิทัลได้เต็มศักยภาพและยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภวัช เชาวน์เกษม และคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกวินท์ บินสะอาด (2564) ซึ่งศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในสถานศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของกวินท์ บินสะอาด (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลพบว่าการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพและการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

2. ทักษะการสร้างทีมงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร สอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์ น้ำใจดี และพิชญาภา ยืนยาว (2562) ศึกษาเรื่อง ผู้นำกับการบริหารการศึกษายุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารต้องคำนึงถึงด้านความสามารถของบุคลากร ต้องมีความสามารถในการทำงานแบบยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถจัดการโครงการภายใต้การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภวัช เชาวน์เกษม และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร

สถานศึกษากับประสิทธิภาพ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ด้านการสื่อสารเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

4. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ และส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของกมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องทักษะและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ มาใช้ และผลักดันให้เกิดนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันและการจัดการศึกษา องค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อนำพาโรงเรียนและบุคลากรไปสู่การพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (digital literacy and skills) ผู้บริหารสามารถใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชัน และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ระบบบริหารจัดการข้อมูลนักเรียน (Student Information System: SIS) เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ (Learning Management System: LMS) และเครื่องมือสำหรับการจัดการประชุมออนไลน์

2. ทักษะด้านภาวะผู้นำและการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล (digital leadership and management skills) ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การสอน และการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน มีความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างราบรื่นสร้างและรักษาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ชุมชน และโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสวงหาทรัพยากรในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนพัฒนาทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง และสามารถติดตามและประเมินผลการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าการลงทุนในเทคโนโลยีนั้นเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสถานศึกษา

3. ทักษะด้านการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ในโลกดิจิทัล (digital communication and interaction skills) ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และสามารถสื่อสารข้อมูลข่าวสารได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และทันเวลา

4. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในบริบทดิจิทัล (digital critical thinking and problem-solving skills) สามารถวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา และสามารถประยุกต์รวมถึงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้งานเทคโนโลยีในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างด้านความตรงต่อเวลา มาปฏิบัติงานแต่เช้า แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พุดจาสุภาพ และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

1.2 ทักษะการสร้างทีมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ ทางการบริหารมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ประยุกต์ใช้หลากหลายแนวคิด เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยเลือกส่วนที่เหมาะสมกับสถานการณ์

1.3 ทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการบริหารจัดการความรู้สู่ความคิดเห็นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

1.4 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล มาพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เช่น การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร ใช้ระบบจัดการข้อมูลนักเรียน (SIS) เพื่อติดตามพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 การพัฒนารูปแบบการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ อินแก้วเครือ. (2564). ทักษะและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารการประชุมวิชาการ นำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14*, 2(14), 985-991.
<http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/2522>.
- กวิณท์ บินสะอาด. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา สพป.อุดรธานี เขต 3*. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.udonthani3.go.th>.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- สุภาวิช เขาวนเกษม, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ และสุตารัตน์ สารสว่าง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 3(3), 85-99.
<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/emi/article/download/240158/165663/861194>.
- สุชาติ ธาดาธำรงเวช. (2555). *นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อารีสา ดวงเนตร. (2564). ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่21 ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา. *วารสารครูพิบูล*, 8(2), 157-169.
- อารีย์ น้ำใจดี และพิชญภา ยืนยาว. (2562). ผู้นำกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. *งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 11*, 11-12 กรกฎาคม 2562 หน้า 1647-1648. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.